

KORT MELDING OM VÆR OG ÅRSVEKST VED DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON PÅ MÆRESMYRA FOR VEKSTÅRET 1951.

Ved forsøksleder Hans Hagerup.

Vinteren 1950—1951 var en av de harde. Det kom litt snø før jul 1950, og den ble for det meste liggende. Dette snødekke var for lite til å hindre noen teledannelse, og da det på etterjulsvinteren til sine tider var streng kulde, ble det også tykk tele.

Tabell 1 viser nedbør og temperatur ved forsøksstasjonen i 1951. Som det går fram av denne, var det liten nedbør de første tre måneder av året. I januar, februar og mars var det henholdsvis 21, 4 og 18 mm nedbør, det er tilsammen 136 mm mindre enn normalt. Det var derfor gode vilkår for telelaging utover vinteren. April måned hadde om lag normal nedbør. På fastmarken gikk telen svært dypt. Vannledninger frøs til så vann måtte kjøres på mange gårder. For myrjordens vedkommende skal nevnes noen tall for telemålinger på grasmyr. Den 2. april var det på åker opptint ca. 2 cm, og telen varierte fra 55 til 62 cm i tykkelse. På eng var intet opptint, og tykkelsen av telen var opp til 50 cm. Dypest var telen der etterveksten (håa) var høstet. Ved måling 12. april var opptint 5 til 7 cm på åker, og telen var 45 til 50 cm tykk. På eng var opptint fra 1 til 4 cm, og telen var 47 cm tykk. Telen var ikke ute av jorda før langt ut i juni måned.

Vårarbeidet ved forsøksstasjonen tok til 16. april. Harvingen ble for det meste utført ved hester, da traktorharving ikke gikk før jorda var tørket opp. Hestarbeidet gikk svært tungt, og tyngre etter hvert som det ble dypere og dypere ned på telen. Smuldringa av jorda ble derfor ikke så god som den burde være. Regnet som falt ble stående på telen, det fikk ikke avløp, og derfor kunne ikke traktor brukes til harving før det hadde vært tørrvær en tid. Så tung våronn har vi sjelden hatt.

Mineralgjødsla ble utsådd på eng fra 19. april og på åker fra 2. mai. Mengder pr. dekar var til eng, 20 kg superfosfat + 30 kg kaliumgjødsel (33 %), og på åker 15 kg pr. dekar av begge disse gjødselslag. Kvelstoffgjødsel ble utsådd på enga fra 22. mai i mengder fra 15 til 19 kg kalksalpeter pr. dekar.

Såing og setting av de ymse vekster begynte til følgende tider: Vårkveite — Snøgg II — 7/5, havre — Nidar II — 7/5, bygg — Kjevik stjerne — 10/5, gulrot 15/5, poteter 18/5, grønnfôr 19/5, engfrø 21/5, neper og kålrot 28/5. På grunn av frostskaade på nepene 12. juni ble de omsådd 16/6. Hodekål ble plantet 6/6, den ble også skadd av frost, så delvis omplanting måtte til. Jordpottet hodekål ble utsatt 15/6, haustrug sådd 20/8. Den seine vår gjorde at de ymse arbeid ble noe seinere utført enn under mer normale forhold.

Nedbør og temperatur på Mæresmyra 1951.

Månad	Nedbør			Nedbørdagar			Temperatur i vekstida			Frosnetter i vekstida		
	Normal nedbør	Nedbør 1951	1951. Skilnad frå normal	Medel 30 år	Nedbørdagar 1951	Skilnad frå medel 1951	Normaltemp. i C°	1951. Medel C°	Skilnad frå normal 1951	Netter under 0° C	Lagste temp. ÷ C°	Dato
Januar . . .	69	21	-48	15	9	+ 6	8,2	5,4	+ 2,8	19	-5,0	5.
Februar . . .	55	4	-51	14	6	+ 8	11,6	9,9	+ 1,7	4	-4,0	12.
Mars . . .	55	18	-37	15	10	+ 5	15,4	12,0	+ 3,4	1	-0,3	7.
April . . .	35	38	+ 3	14	14	0	13,1	15,4	+ 2,3	—	—	—
Mai . . .	45	25	-20	13	12	+ 1	9,2	10,3	+ 1,1	—	—	—
Juni . . .	57	56	+ 1	17	20	+ 3	—	—	—	—	—	—
Juli . . .	67	105	+38	16	24	+ 8	—	—	—	—	—	—
August . . .	83	74	- 9	17	21	+ 4	—	—	—	—	—	—
September . . .	82	77	- 5	19	22	+ 3	—	—	—	—	—	—
Oktober . . .	86	66	-20	18	18	0	—	—	—	—	—	—
November . . .	73	62	-11	14	17	+ 3	—	—	—	—	—	—
Desember . . .	57	121	+64	16	24	+ 8	—	—	—	—	—	—
Heile året . . .	764	667	-97	188	197	+ 9	—	—	—	—	—	—
Mai/sept. . . .	334	337	+ 3	82	99	+17	11,5	10,6	+ 0,9	25	-5,0	6/5
Varmesum . . .	—	—	—	—	—	—	1760,0	1623,0	+ 187,0	—	—	—

På grunn av den dype telen gikk det lang tid før jorda ble oppvarmet. Veksten gikk derfor seint. Havre var oppspirt omkring 1/6 og bygg om lag en uke seinere. Oppspiringa var god selv om den ble sein. Natt til 12. juni var en frostnatt på + 4 C°. Kornspirene ble litt skadd på enkelte plasser i åkeren, men skaden var ikke stor. Verre var det med rotvekstene. Nepene stod i bladskiftet, og ble så sterkt skadd at omsåing måtte til. Gulrøttene spirte fint fra våren av og stod fint da frosten kom. De ble ikke sådd om, da de trenger så lang tid til spiring. Det var sannsynligvis feil, for de ble stående i stampe

lang tid etter frostnatta og avlinga ble svært liten. Ugraset fikk også for godt tak under veksten.

Tross den harde vinter hadde enga overvintret godt. «Isbrann» var det ikke meget av. Utover forsommeren var det bra nedbør. I mai måned var det bare 25 mm, det er 20 mm mindre enn normalt, men juni måned hadde normal nedbør, 56 mm. Temperaturen holdt seg låg, således hadde mai 2,8 C⁰ og juni 1,7 C⁰ mindre enn normaltemperaturen. Den låge temperatur gjorde at veksten ble satt betydelig tilbake. Timoteien kom således ikke i blomst før de første dager av august, det er omkring 3 uker seinere enn vanlig.

Slåtten tok til 17. juli. Forsøksfelter med sterk gjødsling ble høstet tidligere. En kan vel si at slåtten tok til om lag 1½ uke seinere enn vanlig. Under slåtten ble det mye regn. Juli måned hadde 38 mm mer enn normalt, i alt 105 mm, og med 24 nedbørdager. En vil da forstå at slåttonnarbeidet ikke var så greit å utføre, spesielt for forsøkene vedkommende. Slåtten ble ikke ferdig før 10. august, og det siste høyllass var i hus den 23. august. Høyavlinga ble ganske bra hva mengde angår, men innberginga var vanskelig så kvaliteten ble for en del noe forringet. På grasmyra ble avlinga av første slått fra omløpsforsøket følgende pr. dekar av høy:

	Omløp med 3 år eng	Omløp med 4 år eng	Omløp med 5 år eng
1. års eng	772	872	814
2. års eng	896	686	806
3. års eng	762	672	758
4. års eng	—	768	828
5. års eng	—	—	682
Middel	810	750	777

På mosemyra, der enga ble slått senest dette år, fikk vi disse høyavlinger pr. dekar i omløpsforsøket: 1. års eng 682, 2. års eng 872, 3. års eng 639 og 4. års eng 618 kg.

Det kjølige vær gjorde at åkeren ble uvanlig sein. I juli måned var en temperaturskilnad fra det normale på ÷ 3,4 C⁰. August måned hadde mindre nedbør enn normalt, men skilnaden var bare 9 mm. Temperaturen var derimot 2,3 C⁰ høyere enn normalen. Det var i siste halvpart av august at værømslaget kom, og det varme været holdt seg ut gjennom september måned, som hadde 1,1 C⁰ høyere temperatur enn normalt. Nedbøren var om lag normal. Dette var til stor fordel for åkeren, som først i august ikke så ut til å bli moden, men etter som alt lå an, bare ville bli grønnfôr. Likevel kunne ikke åkeren ta igjen det tapte med hesyn til modninga. Risikoen for frost gjorde at skuren måtte ta til før åkeren var full moden. Denne høst

ble det ikke noe frost før 10. september og da var skuren for det aller meste ferdig. Bygget ble skåret fra 28. august og havre fra 5. september. Været under skuren var jevnt godt, men berginga av loa ble ikke god, da det var alt for stille og høg luftfuktighet. Siste kornlass var i hus 20. oktober. Avlinga av bygg ble liten, bare ca. 170 kg pr. dekar, men av havre ble det tilfredsstillende avling, ca. 290 kg pr. dekar. Hektolitervekten av havre ble noe låg, bare 45 kg. Vårkveite ble heller ikke fullmoden og avlinga liten, bare 150 kg pr. dekar.

Av timoteifrø ble det 45 kg pr. dekar, men det var noe småfallent.

Potetene ble tatt opp fra 21. september. Potetgraset frøs delvis natt til 10. september, så veksten ble stagnert. Tørråte var det gunstig vær for utover hausten, med høg luftfuktighet og høvelig med varme. Sykdommen kom ikke før sist i august, og først og sterkest på de tidlige potetsorter. På noen sorter ble graset helt ødelagt før opptaingen. Det var ellers for kaldt til potetene i den første halvpart av veksttiden og derfor ble avlingene små. På grasmyr fikk vi disse avlinger pr. dekar av noen sorter:

Louis Botha	1667 kg knoller med 18,7 % tørrstoff
Doon Early	1633 » » » 17,9 » »
Up to date	1393 » » » 17,7 » »
Alfa	1340 » » » 18,3 » »
Ås	1289 » » » 17,0 » »

På mosemyren gav Louis Botha 1700 og Edzell Blue 2200 kg knoller pr. dekar.

Opptaug av nepene tok til 1. oktober. Da disse måtte såes om (16. juni) på grunn av frostskaade, fikk de 3 uker kortere veksttid enn vanlig. Dette innvirket selvsagt på størrelsen av avlinga. Det skal her nevnes noen tall fra sortforsøkene. Følgende rotavlinger pr. dekar ble tatt:

Dales hybrid (Rogaland)	3556 kg knoller med 9,85 % tørrstoff
Kvit mainepe (Rogaland)	4616 » » » 10,84 » »
Fynsk bortfelder (Rogaland)	4695 » » » 8,45 » »
Fynsk bortfelder (Vidarshov I)	4514 » » » 8,75 » »
Yellow tankard (Vidarshov)	4847 » » » 9,37 » »
Yellow tankard (Roskilde IX)	5222 » » » 8,91 » »
Bangholm kålrot	2722 » » » 12,16 » »

Rotavlinga er betydelig mindre enn vanlig. På mosemyra ble også avlingene mindre og røttene jevnt over små. Fynsk bortfelder gav her 4000 kg og kvit mainepe 3200 kg røtter pr. dekar.

Hodekålen ble tatt opp 16. oktober. Det ble gjort en sammenlikning mellom planter som var priklet i jordpotter og som ble plantet ut direkte fra benk. Avlinga av fast kål pr. dekar ble følgende:

	Plantet direkte fra benk	Meravling med jordpotter
Trønder	3535	+ 1325
Stavanger torg	4370	+ 2296

Med tanke på den kalde sommer er det god kålavling for direkte utplanting, men priklet i potter for utplanting har hatt god virkning dette år. Den som ble plantet direkte fra benk var utsatt for frost 12. juni, så en del etterplanting måtte til. Kålen i jordpotter ble utsatt etter frostnatten. Utviklingen til ferdig kål gikk svært seint i år.

Blomkålen var også svært sein i utviklinga, men gav god avling og var av fin kvalitet.

Gulrøttene ble tatt opp fra 20. oktober. På grunn av frost under oppspiringa ble veksten satt sterkt tilbake og avlinga av røtter også liten. Pr. dekar ble ca. 1500 kg røtter. Sorten var Nantes.

Haustpløyinga tok til i slutten av september og var ferdig sist i oktober. I oktober og november måned var det forholdsvis liten nedbør, det var 20 mm og 11 mm mindre en normalt, som er 86 og 73 mm i disse måneder. I desember var det 121 mm nedbør, det er 64 mm eller dobbelt så meget som det normale for denne måned. Alt i begynnelsen av november kom det snø, men den ble ikke liggende. Fra midten av november måned vekslet nedbøren mellom regn, sludd og snø, så det ble ikke noen teledannelse av betydning. Omkring jule-tider var det bare et tynt snødekke over jordene ved forsøksstasjonen.

Mære, 31. januar 1951.

H. H.

DET NORSKE MYRSELSKAPS DIPLOM.

Myrselskapets diplom er tildelt følgende fortjente myr dyrkere:

Bureiser Jens Dahl, Nord-Herøy.

Bureiser Thorkild Brenden, Herøyholmen.

Bureiserne Johannes og Ingar Lindsetmo, Overhalla.

Bureiser Elmar Tangstad, Overhalla.

Bureiser Hugo Skar, Overhalla.

Bureiserfamilien Torleif Furre, Overhalla.

Bureiser Adolf Flått, Overhalla.
